

U S T A W A

z dnia ...

o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497 i 863) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4:
 - a) w pkt 2 w lit. zd średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. ze w brzmieniu:
„ze) ubezpieczony będący marynarzem zobowiązany do opłacenia składek na własne ubezpieczenia społeczne;”;
 - b) w pkt 19 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 20 i 21 w brzmieniu:
„20) dyrektor urzędu morskigo – organ, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu (Dz. U. z 2023 r. poz. 2257), wydający zaświadczenie, o którym mowa w art. 8 ust. 16, marynarzom niekorzystającym z pośrednictwa w zawarciu umowy o świadczeniu pracy na morzu z armatorem;
 - 21) agencja zatrudnienia – agencja, o której mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu, wydająca zaświadczenie, o którym mowa w art. 8 ust. 16, marynarzom korzystającym z jej pośrednictwa w zawarciu umowy o świadczeniu pracy na morzu z armatorem.”;
- 2) w art. 6 w ust. 1 w pkt 23 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 24 w brzmieniu:
„24) marynarzami.”;
- 3) w art. 8 dodaje się ust. 16 w brzmieniu:
„16. Za marynarza uważa się osobę zamieszkującą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wykonującą pracę na podstawie umowy o świadczeniu pracy na morzu na statku o przynależności polskiej albo innej niż polska, która posiada zaświadczenie wystawione przez agencję zatrudnienia albo dyrektora urzędu morskigo w trybie określonym w art. 78b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu.”;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych oraz ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu.

4) w art. 9 po ust. 2c dodaje się ust. 2d w brzmieniu:

„2d. Osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 24, oraz z tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4–6 i 10, jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami jako marynarz. Może ona jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, lub wybranych tytułów albo zmienić tytuł ubezpieczeń, o ile podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4–6 i 10, w danym miesiącu jest nie niższa od określonej w art. 18 ust. 4 pkt 5a.”;

5) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3, 12, 23 i 24.”;

6) w art. 13 w pkt 18 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 19 w brzmieniu:

„19) marynarze – od dnia uzyskania statusu marynarza w zaświadczeniu wydanym przez agencję zatrudnienia albo dyrektora urzędu morskiego, zgodnie z art. 78b ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu, do upływu 12 miesięcy kalendarzowych liczonych od dnia oznaczonego w tym zaświadczeniu jako dzień uzyskania statusu marynarza, z wyłączeniem okresu zawieszenia statusu marynarza trwającym nie krócej niż 1 miesiąc i nie dłużej niż 3 miesiące w danym roku kalendarzowym.”;

7) w art. 16 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe:

- 1) osób prowadzących pozarolniczą działalność,
- 2) osób, o których mowa w art. 7,
- 3) marynarzy będących płatnikami składek na własne ubezpieczenia, o których mowa w art. 4 pkt 2 lit. ze

– finansują w całości, z własnych środków, sami ubezpieczeni.”;

8) w art. 18 dodaje się ust. 16 w brzmieniu:

„16. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe i wypadkowe marynarzy stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak od określonej w ust. 4 pkt 5a. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.”;

9) w art. 36 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, 10 oraz osób określonych w art. 6 ust. 1 pkt 24, będących płatnikami składek wskazanymi w art. 4 pkt 2 lit. ze, należy do tych osób, z zastrzeżeniem ust. 2.”;

10) po art. 36aa dodaje się art. 36ab w brzmieniu:

„Art. 36ab. 1. Marynarz po skończeniu wykonywania pracy na morzu może dokonać zawieszenia statusu marynarza na okres do 3 miesięcy w danym roku kalendarzowym.

2. Z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, można skorzystać w całości lub w 3 częściach, nie krótszych niż pełny miesiąc.

3. Zgłoszenie zawieszenia statusu marynarza następuje w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 36 ust. 10, w którym ubezpieczony zawiadamia Zakład przez złożenie zgłoszenia wyrejestrowania, a w przypadku wznowienia statusu marynarza – ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, zawierającego prawidłowe dane w terminie 7 dni od zaistnienia zmiany.”;

11) w art. 47:

a) ust. 2c otrzymuje brzmienie:

„2c. Osoby, o których mowa w ust. 2d–2fb, są zwolnione z obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej lub imiennych raportów miesięcznych za kolejny miesiąc także wówczas, gdy zmiana w stosunku do miesiąca poprzedniego jest spowodowana wyłącznie zmianą minimalnego wynagrodzenia lub przeciętnego wynagrodzenia.”,

b) po ust. 2fa dodaje się ust. 2fb w brzmieniu:

„2fb. Płatnik składek zgłaszający do ubezpieczenia wyłącznie osobę, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 24, jest zwolniony z obowiązku składania deklaracji rozliczeniowej oraz imiennych raportów miesięcznych za kolejny miesiąc, jeżeli w ostatnio złożonej deklaracji rozliczeniowej zadeklarował do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne – kwotę w wysokości określonej w art. 18 ust. 16.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2189):

- „1) w art. 3 w ust. 3 w pkt 13 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 13a w brzmieniu:
„13a) wykonywania pracy na morzu przez marynarza, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 24 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, albo jeżeli to zdarzenie nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego.”;
- 2) w art. 5 w ust. 1 w pkt 14 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 14a w brzmieniu:
„14a) kapitan statku, na którym świadczona jest praca lub wyznaczona przez niego osoba, a w przypadku gdy wypadek nastąpił w okresie po świadczeniu pracy na morzu Zakład – w stosunku do marynarza.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, 742, 858, 863 i 1089) w art. 104 w ust. 1 w pkt 1 w lit. h średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. i w brzmieniu:

- „i) marynarze, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 24 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;”.

Art. 4. W ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 164 i 1667):

- 1) w art. 3 po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:
„6a. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się także marynarzy, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 24 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.”;
- 2) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Podstawę wymiaru składki na FEP stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, określona w art. 18 ust. 1–2, 8 i 16 oraz w art. 21 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu (Dz. U. z 2023 r. poz. 2257) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 22 uchyla się ust. 2;
- 2) po art. 78 dodaje się art. 78a i art. 78b w brzmieniu:
„Art. 78a. Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym marynarzy określa ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497 i 863).

Art. 78b. 1. Dyrektor urzędu morskiego właściwy dla miejsca zamieszkania marynarza lub agencja zatrudnienia, o której mowa w art. 18 ust. 2, potwierdza w postaci zaświadczenia posiadanie statusu marynarza w celu zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz wykonywanie pracy na morzu wraz z datą rozpoczęcia i planowanego zakończenia pracy na morzu, na podstawie marynarskiej umowy o pracę lub innej umowy dotyczącej świadczenia pracy na morzu przez marynarza, wpisów do ksiąteczki żeglarskiej lub praktyki pływania potwierdzonej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 68 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim.

2. Do terminów i trybu wydawania zaświadczeń stosuje się zasady określone w Dziale VII ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

3. Do określania właściwości dyrektora urzędu morskiego stosuje się odpowiednio art. 17 ust. 1a ustawy o bezpieczeństwie morskim.”.

Art. 6. 1. Osoby wykonujące pracę na morzu na statkach o przynależności innej niż polska, zatrudnionych na podstawie umowy dotyczącej świadczenia pracy na morzu, które zgłosiły się do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych na podstawie art. 7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 24, art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Osoby wykonujące pracę na morzu na statkach o przynależności innej niż polska, zatrudnionych na podstawie umowy dotyczącej świadczenia pracy na morzu zawartej z armatorem mającym siedzibę w innym kraju niż Rzeczypospolita Polska lub inne państwo członkowskie Unii Europejskiej albo państwo członkowskie Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), inne niż wymienione w ust. 1, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 24, art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli wykonują pracę na podstawie umowy dotyczącej świadczenia pracy na morzu w dniu wejścia w życie ustawy.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 24, art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem art. 13 pkt 19 ustawy zmienianej w art. 1.

4. Osoby, o których mowa w ust. 1, zostaną objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 24, art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, pod warunkiem, że uzyskają zaświadczenie, o którym mowa w art. 78b ustawy zmienianej w art. 5 i prześlą do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminie nie późniejszym niż do dnia 31 stycznia 2025 r.

5. Płatnicy składek przekazują wyrejestrowania ze zmienianego tytułu do ubezpieczeń i zgłoszenia do ubezpieczeń ze wskazaniem nowego tytułu do ubezpieczeń za osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminie nie później niż do dnia 31 stycznia 2025 r.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Paulina Roicka-Gruca

Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego

w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

/-podpisano elektronicznie/